

در رساله‌های امام صادق علیه السلام

المنطق

صناعت

جلسه ۱۵۳

استاد فرخی

حقیقت برهان:

برهان قیاسی است که مولف از یقینات است و بذات و اضطرارا نتیجه یقینی دارد.

غرض از برهان، معرفت حق است؛ زیرا تنها قیاسی که مفید یقین به واقع می باشد برهان است.

قیاس برهان از دو مقدمه یقینی تشکیل شده است؛ و هم چنین ماده قیاس نیز یقینی است، پس

ضرورتا نتیجه آن یقینی است.

دو نکته:

الف: گفته شده چون برهان مفید یقین است قیاس نام گرفته، ولی تمثیل و استقرا چون مفید

یقین نیست پس برهان نیست.

ب: واقع این است که این دو نیز گاهی مفید یقین می باشند؛ اما به این خاطر قیاس گفته نمی

شوند که استقراء و تمثیل به خاطر قیاسی که این دو مشتمل بر آن هستند، یقینی

می باشند نه به خاطر خودشان.